THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU. — S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI. — ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

ŠTEV. (No.)) 131. CHICAGO, ILL., TOREK, 8. JULIJA — TUESDAY, JULY 8, 1930. LETNIK XXXIX.

Baragova proslava v Lemontu - Resna napetost v Evropi

PROSLAVA IZPADLA ZADOVOLJIVO IN PRAV SIJAJNO. — UDELEŽBA KLJUB SLABIM RAZMERAM ZADOVOLJIVA. — RAZSTAVA BARAGOVIH SPOMINSKIH STVARI IN PREDMETOV PRAVA POSEBNOST.

Lemont, Ill. (Izvirno.) — Zopet je za nami en dan, ki bo ostal v prijetnem spominu ameriškim Slovencem. Ta dan je bila zadnja nedelja, 6. julija, ko se je vršila v prijaznem Lemontu pri Mariji Pomagaj Baragova proslava in razstava njegovih spominskih stvari in predmetov.

V petek in soboto je nagajalo vreme in že se je bilo bati, da bo vreme znalo imeti svoje "muhe" za nedeljo. A v splošno zadovoljnost je bilo ravno nasprotno. Bil je dan, kakoršnega je pripravil sam Gospod za svojega ljubljenca Baraga. Bil je vroč julijski dan in Slovenci so se ga v obilnem številu poslužili od blizu in daleč ter tako prihiteli na Baragovo proslavo in njegovo takozvano indijansko razstavo in bazar. Prišle so skupine rojakov iz Jolieta, Chicage in So. Chicage, katere so bile najštevilnejše. Lepo so bile zastopane pa tudi druge naselbine, kot Milwaukee, West Allis, La Salle, Waukegan-No. Chicago, in celo iz daljnega Indianapolisa smo videli naše drage rojake. Udeležba je bila sicer manjša od lanskega vseslov. kat. shoda, a vendar številna in lepa.

Proslava se je otvorila že v soboto zvečer. Že tedaj je bilo precej ljudi navzočih. Impozantno je gorel na lemontskem griču kres in okrog ognja so igrali udeleženci razne narodne igre, kot vrtec itd., zraven prepevali lepe pesmi, kar je naredilo na vsakega najlepši utis.

V nedeljo pa se je otvoril program proslave s slovesno peto sv. mašo na hribu, katero je daroval veleč. g. pater komisar Bernard Ambrožič ob azistenci č. g. patra Ivana Ferlin, gvardijana samostana, kot dijakona in Fr. Trinko kot subdijakona. Slavnostno pridigo pa je imel č. g. misijonar p. Odilo Hajnšek, kateri je v krasnih besedah slikal velikega moža, svetnika škofa Baraga. Omenjal je njegova duševna dela, kot pisatelja in njegovo veliko požrtvalnost kot misijonarja, v katerem delokrogu je delal nadčloveško za širjenje sv. vere med pagani Indijanci. Njegove besede so segale vsem globoko v srca. Škoda le, da nimamo na razpolago pisanega govora, da bi ga priobčili čitateljem. Med mašo je krasno prepeval pevski zbor Adrije in zbor šolskih sester z Assisi. Ob koncu maše sta zbora krepko zapela prelepo pesem: Povsod Boga.

Potem je bil odmor in romarji so posedli pod košate hraste, razložili iz košaric razne dobrine in obedovali. Drugi, ki niso seboj prinesli romarskih "cekarjev", so pa mahnili doli k Finžgarju, kjer je bil na razpolago dober gulaž, juha in pečenka in skoro, karkoli si je kdo izbral.

Ob 2. pop. so bile v cerkvici Marije Pomagaj litanije in blagoslov, takoj nato pa se je otvorila razstava in bazar na hribu. Posebnost je bila razstava Baragovih spominskih predmetov in stvari. Predavatelj veleč. g. komisar pater Ambrožič je v dovtipnih besedah predaval o predmetih. — Tako smo videli škofa Barage kelih, katerega mu je podaril sam pokojni avstrijski cesar Franc Jožef. Dalje mašne talarje in oblačila, škofovo mitro, ki je še jako dobro ohranjena in marsikaj drugega. Na drugi strani pa so bili razstavljeni razni indijanski predmeti, kot pipe miru, bojna kladiva, kamenite sekire, pušice in druge stvari, ki so vsakega zelo zanimale.

Pozornost so vzbujali Indijanci, ki so v svojih kostumih hodili sem in tja po hribu. Vmes so se prodajale številke za razne indijanske predmete. Ta srečni so na ta način prišli do lepih indijanskih čepic in vsa prireditev je res zgledala, kakor kaka indijanska prireditev.

Ko se je solnce nagibalo k svojemu zatonu, so se rojaki začeli poslavljati in odhajati, mnogi s svojimi avtomobili, drugi s poulično karo, ki odhaja vsako uro, drugi zopet na trukih itd.

Na nedeljski proslavi se je ustanovil tudi Baragov dijaški sklad, katerega namen in potreba je bila že pojasnjena v "Svetilniku" tega lista. Natančnejše o tem skladu bo poročal "Svetilnik".

Tak je bil torej dan zadnje nedelje. Prijeten in lep je bil in vsakemu, ki se je ta dan nahajal v Lemontu na Baragovi proslavi in razstavi bo sigurno ostal v najlepšem spominu..

OGRSKA POOSTRUJE POLOŽAJ

Ogrska stremljenja po upostavitvi kraljestva je v stanu zanetiti vojno po celi Evropi. — Italija podpira Ogrsko proti Jugoslaviji.

—o—

Pariz, Francija. — Nič ni nenavadnega, da nad Evropo stalno visi meč vojne, in zato nikogar dosti ne preseneti novica, da se za bližnjo bodočnost pripravljajo stvari, ki bodo napeti položaj resno poostrile. To pot bo dala povod mala Ogrska, in sicer s svojimi težnjami, da mora na vsak način imeti svojega kralja. Na prestol nameravajo postaviti Otona, sina bivšega avstrijskega cesarja Karla, in sicer prihodnji oktober, ko bo Oton dovršil svoje 18. leto.

V trianonski mirovni pogodbi je izrecno rečeno, da se na ogrski prestol ne sme nikoli več povrniti kak Habsburžan. Da se bo ta točka v pogodbi izvajala, so se obvezale paziti države Male antante, namreč Jugoslavija, Čehoslovaška in Rumunija. Nasprotno pa Italija drži z Ogri pri njih monarhističnih stremljenjih, in jim je baje obljubila, da jim je tudi z orožjem pripravljena pomagati.

Ako bi torej Oton zasedel ogrski prestol, bi bržkone države Male antante skušale njegovo vladanje prekiniti z oboroženo močjo. V tem slučaju bi Italija napadla Jugoslavijo. Kot zaveznica Jugoslavije bi pa Francija tega ne gledala mirno in bi nasprotno napovedala vojno Italiji. Kaj bi naprej sledilo, si lahko predstavljamo iz vzgleda pretekle vojne, ko so države druga za drugo stopale v vojno.

POLETI PRIPRAVLJAJO ZA BOŽIČNE PRAZNIKE

Slika nam kaže tri izmed mnogih delavk ameriškega Rdečega križa, ki delajo že zdaj zavoje, kateri bodo poslani za božič ameriškim vojakom in mornarjem, ki se nahajajo v tujih ozemljih, daleč proč od domovine.

553 UR PRESTALI V ZRAKU

Vztrajnostna letalca, brata Hunter, sta potolkla prejšnji rekord za več kot 133 ur.

—o—

Chicago, Ill. — Še celi nadaljnji teden sta vztrajna brata Hunter nameravala vzdržati v zraku, a sta bila vsled nekega defekta v motorju prisiljena pretekli petek pristati na zemljo, in sicer tako hipoma, da je malo manjkalo, da se jima ni pripetila nesreča. Vsega skupaj sta neprestano letala po zraku celih 553 ur, 41 minut in 30 sekund, torej okrog 23 dni, ne da bi njih noga stopila na zemljo. Ako bi celi čas bila letala naravnost, bi napravila pot več kakor 40 tisoč milj, in bi bila torej preletela zemeljsko oblo več kot enkrat in pol. S tem sta dosegla svetovni rekord najdaljšega bivanja v zraku in sta posekala prejšnji rekord, ki sta ga imela dva letalca v St. Louisu, za več kot 133 ur.

—o—

"Amer. Slovenca" v vsako slovensko hišo, naj bo geslo vseh njegovih prijateljev!

KRATKE VESTI

DELO ZAHTEVA ŽRTVE

Albany, N. Y. — V drugi polovici preteklega leta je v državi New York prišlo vsled ponesrečb pri delu ob življenje 598 delavcev, skupnih poškodnin za ubite in ponesrečene pa se je izplačalo v omenjeni dobi 16 milijonov dolarjev.

—o—

KANADSKI DELAVCI PROTI IMIGRACIJI

Winnipeg, Man. — Tukajšnji provincijonalni odbor kanadske delavske zveze je proglasil zahtevo ,katero je poslal v odobritev vsem drugim kanadskim delavskim edinicam, naj se nemudoma ustavi vsako priseljevanje v Kanado. Svojo zahtevo motivira s tem, da je že zdaj toliko brezposelnih, zlasti v zapadni Kanadi, da bi vsak novi dotok priseljencev še znatno poslabšal te razmere. Pripuščeni naj bi bili le tisti, ki prinesejo seboj dovolj sredstev, da bi se lahko vzdrževali v slučaju, da bi ne dobili dela.

—o—

IGRAČKANJE Z DELAVCI

Boston, Mass. — Uprava Harvard univerze je bila preteklo leto v decembru izsledena, da plačuje svojim čistilkam manjšo plačo, kakor je minimum, ki je določen od države. Prišlo je v poštev 20 takih delavk, katerim je bila zdaj univerza prisiljena plačati na pritrganih plačah skozi devet let skupno svoto vsaki $280.00. Obenem pa je odpustila te delavke in jih nadomestila z moškimi, za katere ni od države določena nikaka minimalna plača in jih bo lahko po svoji poljubnosti izrabljala.

—o—

STROŠKI Z NETLAKOVANIMI CESTAMI

Ely, Minn. — Kakor se je izrazil državni cestni komisar, bo morala tekom tega poletja potrošiti Minnesota nad pol milijona dolarjev za ponovno posipavanje netlakovanih cest v državi. Podobno svoto je porabila tudi v prejšnjem letu.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

EKSPLOZIJA UBILA 11 DELAVCEV

Eksplozija v tovarni povzročila smrt 11 oseb in težke poškodbe drugih 20 oseb.

—o—

Castleford, Anglija. — 11 mrtvih trupel in okrog 20 težko poškodovanih oseb so izkopali izpod razvalin kemične tovarne Hickson in Parson, katero je strahovita eksplozija pretekli petek dobesedno pognala v zrak. Vzroka eksplozije še niso mogli ugotoviti.

Poleg človeških žrtev in tovarniškega poslopja samega, ki je popolnoma porušeno, je vsled nesreče ostalo brez strehe nad 500 oseb, katerim je silovit zračni pritisk porušil domovanja daleč naokrog. Ta pritisk se je čutil v okrožju desetih milj. Gost dim in strupeni plini, ki so se dvigali iz porušenega poslopja, so preprečevali, da se reševalno delo ni moglo dovolj hitro vršiti. Iz vseh okoliških mest so prihitele na pomoč požarne brambe, da so omejevale požar, ki je po eksploziji izbruhnil.

—o—

ČEBELE SE POLASTILE AVTOMOBILA

Tulare, Cal. — Mladi Gene Askin je bil v veliki zadregi. Na prometni cesti je pustil za kratek čas svoj avto in se po opravkih oddaljil od njega, ko pa se je vrnil, se ni mogel več približati; celi roj čebel si ga je namreč izbral za svoje bivališče, ne da bi se kaj menile za lastninsko pravico. K tej nadlogi se je Askinu približala še druga, namreč v osebi prometnega policista, ki je zahteval, naj se avto takoj "odmufa", drugače da bo pripel "listek" nanj. Askin mu odvrne, naj le magari celi avto prelepi s svojimi listki, ako se upa, in je odšel, da najde kakega čebelarja. Ko se je čez dve uri vrnil z njim, ni še našel nobenega "listka", čebelice so pa še vedno zadovoljno brenčale v avtu.

Iz Jugoslavije.

AVTOMOBILISTI IZ RUMUNIJE PREVOZILI JUGOSLAVIJO. — STOLETNICA CERKVE NA VIDOŠICAH. — 5910 UDARCEV NA PISALNI STROJ V 15 MINUTAH. — SMRTNA KOSA. — RAZNE NESREČE.

Rumunski avtomobilisti.

Po vsej Jugoslaviji so bili slovesno sprejeti rumunski avtomobilisti. Posebno so pa še bili postreženi na Bledu pri obisku kraljice, ki se ravno mudi na Bledu. Bili so tudi povabljeni na čaj in so se dolgo časa razgovarjali s svojo rojakinjo in občudovali rajsko lepoto Bleda. Koder so se vozili po Jugoslaviji, je bilo vse v zastavah.

—o—

Pod vlakom.

Na postaji Logatec bi se bila v nedeljo, dne 15. junija, pri vlaku ob 6:15 zjutraj skoraj pripetila smrtna nesreča. Iz Rakeka se je s tem vlakom pripeljala 54letna Terezija Jurjevčič. Že med vožnjo ji je postalo slabo, zato ni mogla pravočasno izstopiti, temveč šele, ko se je vlak že pomikal s postaje proti Ljubljani. Pri izstopu pa je padla, stopnice voza so jo vrgle na tir, pa zopet s tira dva- ali trikrat zaporedoma ter je naposled obležala ob tiru. Postajni delavec jo je dvignil ter opazil težko rano na obrazu.

Imela je odtrgan nos, ki ji je visel samo še na koži nad ustnico. Žena je močno krvavela. Prometni uradnik ji je pritisnil nos na mesto, jo obvezal za silo ter pozval železniškega zdravnika, ki je ugootvil, da poškodba ni nevarna ter odredil, naj jo pošljejo s prvim vlakom nazaj na Rakek. Drugih poškodb zaenkrat ni bilo mogoče ugotoviti in najbrže se bo zdravila doma.

—o—

Nesreča.

Novo mesto, 12. jun. — Posestnik Janez Železnik, star 51 let, iz Mirne vasi pri Trebelnem, je vozil v sredo na žago hlode. En voz jih je že spravil na Pincovo žago v Mokronogu, drugi voz pa je peljal za posestnika Jožeta Perka iz Hišovca na žago v Radole. — Med vožnjo je hotel Železnik pred Čužnjo vasjo na malem klancu voz zavreti. Stopil je k zavori, pri tem pa mu je spodrsnilo, da je padel, in njegova desna noga je prišla pod zadnje levo kolo, ki mu je nogo strlo pod kolenom. Na klice ponesrečenca je prvo prihitelo na pomoč neko dekle iz Čužnje vasi ter poklicalo tudi druge vaščane, ki so ponesrečenemu Železniku nudili prvo pomoč. Po ponesrečenca je prišla kmalu nato njegova žena, ki ga je peljala k zdravniku v Mokronog, odkoder so ga prepeljali v kandijsko bolnico.

—o—

Lep dan smo imeli.

Toliko naroda ni kmalu na deželi skupaj videti, kot se ga je zbralo na Vidošicah, za stoletnico cerkvice sv. Ane. Bil je pa tudi dan, s katerim se je ustreglo vsem. Bilo je solnca, da se je gora v zelenju in toploti kar smejala; bilo je sence, kjer se je prijetno počivalo, in prijetna hladilna sapica je sproti raznašala vročino.

Glavno dopoldansko opravilo se je pričelo od 10. Popoldne je bil tabor s stanovskimi govori. Vso slovesnost je vodil metliški gospod prošt Cerar. Duhovnikov je bilo navzočih sedem. Naroda pa blizu 3000. — Vidošička soseska ima tudi knjigo soseskinih računov, ki je že stara čez sto let. — Cerkev pa ima misale — mašno knjigo — tiskano leta 1699 v Benetkah, darovano vidošički — takrat še leseni — cerkvi l. 1702.

—o—

Rekord.

10. junija so v Zagrebu v društvu Merkur priredili tekmovanje v najhitrejšem pisanju na stroj. Prvo nagrado v znesku 10,000 Din je dobila strojepiska Marjana Pintar na stroju Remington. V 15 minutah je udarila 5910krat po tipkah. Med tem 210krat napačno. Tako, da je še vedno 5700 udarcev bilo pravilnih v 15 minutah. — Drugo darilo je dobila bančna uradnica Mila Šolakovič v znesku 7000 Din.

—o—

Smrtna kosa.

V Mariboru je umrla Jožefa Ozim, stara 74 let. — V Celju je umrla 65letna Ivana Kranjc, vdova po pok. notarju Kranjcu v Šmarjah pri Jelšah. — Umrla je v Mariboru Matilda Janhuba, soproga uradnika drž. železnic, stara 47 let. — V Bistrici pri Mariboru je umrl Jožef Lipnik, posestnik in župan, star 45 let. — Pokopali so v Mariboru Marijo Galežič, zasebnico, staro 60 let.

—o—

Neprevidnost vzrok nesreče.

V Škocijanu se je bril posestnikov sin, 30letni Jože Jerman, poleg njega pa je sedel na zaboju njegov 17letni brat Lojze ter se igral s patronami. Prijel je s kleščami eno patrono kalibra 7 mm ter tolkel po njej s kladivom. Jože si je baš obril desno stran obraza, ko je naenkrat počilo in Jože se je ves krvav zgrudil na tla. — Projektil, ki je bil na tako čuden način izstreljen, je zadel Jožeta v brado ter mu obtičal v vratu. Ponesrečenca so prepeljali v kandijsko bolnico, kjer ga bodo operirali.

—o—

Sekiro mu je zagnal v glavo.

V Spodnjih Hočah sta se spoprijela in zmikastila poljski dninar Franc Krajnc in kočar Franc Ratej. Spopad se je končal s tem, da je z vso silo priletela v Krajnčevo glavo sekira, ki je povzročila, da se je Krajnc zrušil v nezavesti in mlaki krvi. Poškodbe so zelo težke in je Krajnčevo stanje zelo resno.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Advokati -- profesijonisti

Vsaj v starem kraju se beseda advokat navadno rabi, in odvetnik ali pravdnik pride v veljavo bolj v pisani besedi. Ljudstvo pravi navadno le "dohtar", in v razliki z zdravnikom se advokat označi kot "jezični dohtar". V Ameriki je lawyer, Slovenec govori o "lojarju".

Ni moj namen, da pišem o stanu odvetnikov kot takem. Poklic je znan. Ime pravdnik označuje, da je v glavnem namen pravdnikov pač — pravdanje, da vodijo razne tožbe in pravde. Pogostoma so pravde neizogibne. Vse pa kaže, da Slovenci pri pravdah zavzemajo prav posebno stališče. Ne samole n. pr. Ljubljana je imela izredno visoko število odvetnikov že od nekdaj, tudi splošno med Slovenci število zastopnikov tega stanu zavzema višje mesto, kakor med drugimi narodi. Lahko bi se sklepalo iz tega, da se morajo Slovenci radi pravdati, kar morda ni ravno tako neopravičeno.

Smelo pa lahko trdim, da prav povsod, in tu že naletim na naše amerikanske razmere, prav pri vsem prebivalstvu advokatski stan nehote vzbuja nekaj, kakor bi se ga držala neka sumnja, dasi je odvetniški stan na sebi brez najmanjše sumnje, častitljiv, pošten, potreben, in more biti radi stanu vsak odvetnik poštenjak od pet do glave. Kot stan spada advokat med — profesijoniste.

Na dva pojava sem naletel prav v zadnjem času. Eden je prišel iz naše najožje slovenske srede v Ameriki, drugi enako v Ameriki iz širše javnosti.

Pri neki zadevi, ki je med precej velikim številom amerikanskih Slovencev ravno na dnevnem redu, se je vsaj na zunaj pojavil neki odpor zoper — profesijoniste. Stvar ne bo ravno huda. Ne gre morda le za odvetnike, kakor pač jasno. O zadevi sami ne pišem, ker ne spada sem. Kdor pa zadevo pozna, se ne more ubraniti vtisa, da pada vsaj kolikor gre za kake odvetnike pri teh profesijonistih na nje neki sum, vsaj morda neki strah, da bi privrženci ne izrabili svojega profesijona na škodo drugim. Na sebi zadeva nima pomena, je le vihar v čaši, kakor pravimo. Amerikanski Slovenci moramo le obžalovati, da nimamo več slovenskih odvetnikov, in malo več te potrebne in na sebi vrlo častne inteligence.

Druga izjava zadene samole naše amerikanske razmere glede odvetnikov ali lojerjev. Pred zborovalci American Law Institute v Washingtonu je govoril sodnik najvišjega sodišča v Minnesoti, Stone, in je izjavil, da ga ni stanu, kateri bi bil glede etične kvalitete na tako nizki stopinji v splošni ljudski sodbi, kakor je stan odvetnikov.

Šlo bi toraj za neko kritiko odvetniškega delovanja in ravnanja. Kritika ni vedno pravična, ampak se ne more prezreti, če se kritika javlja vsepovsod v isti smeri, v isti obliki. Ljudstvo ne zajema iz nič, in če ljudska kritika postane splošna, mora imeti neki substrakt, neko podlago.

Krivično je, ako se sodi ves stan po zadržanju takih posameznih članov tega stanu. To velja za vse stanove. Ako splošno javnost nima ravno najboljših pojmov o amerikanskih odvetnikih, bodo temu krivi pač posamezni odvetniki, ki postopajo brezvestno, stan kot tak pa s temi brezvestneži nima opravka. Če pa hoče odvetniški stan v etični kvaliteti v očeh ljudske sodbe in kritike priti na višjo stopinjo, se mora z vso odločnostjo obrniti proti takim brezvestnežem, ki spravljajo stan kot tak v miskredit.

Naporov v tej smeri ravno ne manjka. Mladeniški sodnik Lindsey je v Denverju nekoč igral veliko vlogo. Poprijel se je advokature in tu si je umazal v neki zadevi roke. Samo pravilno je, ako ga niso pripustili k zagovorniški klopi. Enako se je zgodilo prav v istem mestu tudi s tremi drugimi odvetniki, ki so zagovarjali radi denarja umazane praktike, nikakor pa ne pravico, kar bi bila njih stanovska dolžnost.

Stvar ni tako lahka, ker se je vrinilo mnogo takih ljudi med odvetniške vrste, ki nimajo potrebne moralične sposobnosti za ta stan, ker so si diplome pridobili na zelo dvomljiv način, ali pa, ker smatrajo advokaturo le za sredstvo, da pridejo do moči in zlezejo po tej lestvici kvišku v politični karijeri.

Zlo je tu in niti ni malo, pri kritiki in sodbi pa je treba ločiti in postopati z vso previdnostjo, ko ne gre za kak stan, za kake "profesijoniste", in so krivi le posamezniki, če so.

PRAZNIK PRESV. REŠNJEGA TELESA IN DRUGE NOVICE IZ NEWBURGA.

Cleveland-Newburg, O.

Kakor vsako leto, tako so naši č. gospodje priredili v nedeljo, dne 22. junija procesijo na prostem s presv. Rešnjim Telesom. Že v soboto so zavedni katoličani-rojaki čistili ceste, dvorišča in stanovanja. Drugi so odhajali na vozovih in s sekiro v roki v gozdove, nasekali zelenih vej in vsadili ob straneh po cesti, koder se je imela vršiti procesija.— Meni, in tako mislim, da vsakemu rojaku, so ob tem času pohitele misli tam, odkoder smo prišli, v staro domovino, kako je bilo na ta praznik tam . . .

Krasno so letos priredili oltarje. Eden je bil lepši od drugega, vsi pa bogato okinčani in okrašeni ter razsvetljeni z električnimi žarnicami. Vsak pa je bil drugače napravljen. Tako tudi ulice. Občudovali smo pa 82. cesto, kjer je bilo poleg snažno očiščenih hodnikov vse polno zastavic. Slišal sem rojaka modrovati, da je več zastavic kakor listja na vejah. Gotovo se ves ta trud ni vršil samo za nas in našo radovednost, ampak se je vse to napravilo v čast Onemu, ki je najvišji naš Kralj in Stvarnik. Čast vam!

Dne 29. junija smo pa praznovali 10letnico obstanka Slovenskega Narodnega Doma. Popoldne je bil pripravljen "Koncert", pri katerem so sodelovala štiri pevska društva: društvo Zvon, dr. Slovenija, dr. Ilirija in dr. Cvet. Zvečer je bil v dvorani banket. Dvorana je bila jako lepo okrašena. Razni gostje so prišli med nas iz raznih naselbin. Zanimivo je to, da so bili štirje slovenski zdravniki: Dr. J. Seliškar, Dr. Kern, Dr. Oman in Dr. Škur. Žal, da je bil zadržan v svojem poklicu Dr. Perko. — Predsednik Doma, Mr. Josip Lekan, je v lepem govoru pozdravil vse navzoče in se zahvalil za vso naklonjenost občinstva tekom 10letnega obstanka Doma. Nato izroči stoloravnateljstvo Rev. Fathru Omanu. Za tem je govoril Mr. Marshall, župan mesta Cleveland. — Lepo je bilo poslušati govornike. — Ko je imel nastopiti z govorom Dr. J. Seliškar, se je hotel kar na lep način govora iznebiti in pravi, da vse prepusti Dr. Omanu. Dr. Oman pa seveda ni bil gluh in se je takoj oglasil. Slišali ste, da je Dr. Seliškar vse prepustil meni in od sedaj naprej sem jaz predsednik North American Trust Bank. — Za njim je bil poklican Mr. James Debevec, solastnik Amer. Domovine, ki je s svojim prijetnim humorjem pripravil vse v zadovoljen smeh. — Z velikim zanimanjem smo poslušali Mr. John Zormana, ki ni samo pesnik in skladatelj, ampak je tudi izvrsten govornik. — Nadalje so še govorili v imenu KSKJ. Mr. John Zulič; v imenu SDZ. Mr. John Gornick in še več drugih.

Jako lep vtis je napravil nastop odvetnika Mr. Keniga. On je kandidat za državnega senatorja. Mr. Kenig, prav gotovo dobite od Newburžanov podporo.

Tako nam je potekal čas in ura je že kazala 11, ko se še oglasi k besedi Hojer Trio, katerega so pa le bolj mladi poslušali. Tako se mi zdi, da je samo eden Slovenski Narodni Dom v Ameriki in skoro gotovo na celem svetu, da ima svojega duhovnika od začetka, in do sedaj v odboru kot direktorja, in ta je Slovenski Nar. Dom v Newburgu, na kar smo ponosni. Rojakom delničarjem pa priporočamo: Držite se svojih voditeljev. Dom imamo plačan. V bodoče se bodo tudi naši denarji, katere smo vložili v to podjetje, kaj lepo obrestovali.— H koncu še priporočam rojakom po širni Ameriki: Kjer imate svoje Domove, hodite roko v roki s svojim dušnim voditeljem in boste prepričani, da bo vaš uspeh obilen.

Jacob Resnik.

—o—

"Amer. Slovenca" v vsako slovensko hišo, naj bo geslo vseh njegovih prijateljev!

KAJ PIŠEJO NAŠI DRVARJI IZ GEORGIJE?

Jacksonville, Ga.

Predragi g. urednik! List Amer. Slovenec dobivam redno in mi je v veliko tolažbo, ker sem v gozdu in ne vidim nič sveta, kakor same hrastevelikane. Podiramo in koljemo jih dan za dnevom. Zvečer pa pogledamo, kaj je novega po svetu, ko beremo Amer. Slovenca. Pripravil bi se večkrat kaj pisati kakšen dopis, pa je roka pretežka in žuljava. Veliko laže držim v roki močno sekiro in žago, kakor drobno pero. Najbolj me zanimajo dopisi, ki jih vse razumem. Gospod Father Trunk pa piše za nas drvarje preučeno. Prva stran cenjenega list je vsakokrat zanimiva. Kar radovedni smo, kakšna slika bo jutri. — Najprej pogeldam tisto glavno reč z velikimi črkami. Potem nataknem očala in berem počasi še drugo. Najbolj nas ujezi, kadar beremo, kako Talijan v Primorju "fiksa" naše uboge brate. — Dve leti je minilo, ko sem šel s celo družino domov v Kuteževo pri Ilirski Bistrici in sem se tam sestal z Mr. Jaksetičem. Oba sva bila vesela ter zapela eno slovensko. Da bi videli, kako so bili italijanski fašisti ljubosumni. Oba so naju dali v "špehkamro". Mislim, da si je Mr. Jaksetič dobro zapomnil tisto noč, ker ni nič spal — se je pač bal uši. Jaz sem pa bil v rožcah, sem pa dreto vlekel do jutra. Ko so naju izpustili, sem jim figo pokazal, pa so se smejali. Čez tri dni potem sem jo odkuril nazaj v Ameriko, ker sem spoznal, da domovine nimam več. Stokrat rajše sem tukaj v gozdu med zverinami, kakor med zahrbtnimi in hinavskimi Lahi.

Tukaj nam pomagajo podirati drevesa tudi črnci, ki pa večkrat pobegnejo in jih ni po 8 dni nazaj. — Vročina je tukaj huda in tista "chicken pox", kurja bolezen, se večkrat pojavlja. — Mojo hčerko je eden povozil s karo in je revico vso pokvaril. Šele sedaj je malo k sebi prišla. — Teta Štorklja nam je pa prinesla fantka. Prav veseli smo moške pomoči, ker hrasti so trdi.

Imam krasne harmonike, še nove. Bi jih prodal poceni, ako bi jih hotel kdo kupiti.

Vse čitatelje iskreno pozdravljam. Tem "cajtengam" pa želim veliko predplatnikov.

Valentin Stembergar.

—o—

Z MOJEGA POTOVANJA. — SPOMINI NA ROCK SPRING, WYO.

Cleveland, O.

Čital sem v Amer. Slovencu dopis izpod peresa Mrs. Urban Tauchar, ki je podpredsednica društva Sv. Srca Marije št. 86 KSKJ.

Izgovarja se, da ni zmožna dopisovalka. Nasprotno pa s tem ravno dokaže, kakšna dopisovalka da je. Prav tako se je delala pri omizju na banketu v dvorani dne 8. junija. — Češ, kako naj govorim, ker sem le navadna žena, ki spada le v kuhinjo. Ko je pa enkrat pričela govoriti, nas je vse spravila v živahen smeh. Govorila je in govorila v takem humorističnem tonu, da bi jo težko kdo prekosil. Edini mojster Frank Plemel ji je mogel kljubovati, vse druge je nadkriljevala s svojim govorom. Prav radi tega so jo tudi izvolili v pripravljalni odbor, ker so vedeli, da bo znala z drugimi vred delati veselo zabavo.

Kaj se je zgodilo z zajutrkom in postrežbo, bo vse še sledilo v poznejših poročilih. O vsem tem ne bo samo poročano, ampak bodo o tem govorile tudi premikajoče slike, kakšni ljudje, člani in članice da so v Rock Spring, Wyo. Nobene vam ne bom prizanesel. Vrhu tega bodo kozli in kozlice in z njimi še kozlički, ki sem jih odnesel naslikane, delali največjo reklamo. Premikajoča "filma" je sedaj vsa polna belih kozličev, ki se trkajo z rožički in ki "sizajo" stare.

Vselej, kadar sem še bil v vašem Rock Springu, ste katero pogruntali. Če le morete ga bijete. Sedaj sem vas dobil na kozličke; le počakajte.

Vse, kar sem mogel videti v Rock Springu, je bilo staro, od vekov oglodano kamenje, pokopališče, en premogorov in pa čeda kozličev, katere bom sedaj kazal drugod našim društvom po naselbinah, da bodo vsi vedeli, kje se nahajate v Rock Springu stanovalci. Naj še to dodam, da morate hoditi 80 milj daleč do zelenega grma. No, pa mi odgovorite, če ne trdim resnico? . . . Nu, Škofjeločani, le odgovorite: Mrak, Potočnik, Taučar, Demšar in Kržišnik. Imam še nabranih za vas, le oglasite se.

A. Grdina.

—o—

S POTA V DOMOVINO

New York, N. Y.

Na poti v domovino sem in danes pred odhodom na parnik mi ponovno uhajajo misli k svojcem,prijateljem in znancem v Chicagi, Ill., med katerimi sem preživela zadnjih 8 let. Iskreno pozdravljam vse in se obenem želim zahvaliti onim, ki so mi pred odhodom napravili tako veliko presenečenje z raznimi prireditvami in darovi. — Na domu Mrs. H. Kushar so me iznenadile prijateljice z okusno južino in mi darovale fin daljnogled, s katerim mi bo mogoče natančneje ogledovati lepe slovenske pokrajine, katerih že 22 let nisem videla.

V Venecijski dvorani So. Shore hotela me je mladi svet pod vodstvom družin Mohar in Chernich presenetil z imenitno večerjo ob zvokih vesele godbe. Darovali so mi krasno denarnico in ogromen šop cvetlic.

Na domu moje sestre Mrs. J. Turšich so mi sorodniki priredili okusno večerjo, kjer so bili navzoči tudi moji sodelavci pri podjetju A. S. Počastili so nas s svojo navzočnostjo tudi č. g. župnik Rev. Anzelm Murn, Rev. Alexander Urankar in Rev. Hiacint Podgoršek.

Nisem pričakovala niti zaslužila tako iskrenih demonstracij prijateljske naklonjenosti, zato je moja hvaležnost tem večja. Vsem skupaj in vsakemu posebej moja iskrena zahvala in Bog plačaj! Rada bi z imenom označila vse udeležence, pa prostor ne dopušča. Zato prosim vsakega, da sprejme ta moj izrek hvaležnosti kot osebno njemu ali njej namenjen. Nikdar Vam ne pozabim Vaše ljubeznivosti in skušala bom obdolžiti se Vam v prihodnje. Spomnite se me včasih, kakor se bom spominjala i jaz Vas v domovini.

Danes, 30. junija zvečer odplujem s parnikom Paris. Vse potrebno za potovanje mi je preskrbela "Midtown Bank of New York" (Zakrajšek in Češarek), 630 Ninth Ave., New York, N. Y., kateri se zahvaljujem za uljudno in točno postrežbo.

Ulina Zakrajškova.

—o—

S POTA

Lorain, O.

Obiskal sem naselbino Lorain in občudoval naše slovenske rojake, ki so si s pridnostjo in varčnostjo postavili svoje domove. Gostoljubni so ti naši Slovenci. — Mrs. Virant je bila hudo zaposlena s perilom v "kevdru", pa je zakričala gori v salon, da naj mi sin takoj nakaže svoto $5.00 za Amer. Slovenca. Na list se je naročil tudi Mr. Pezderc. Ta rojak je bil meni nad vse prijazen. Ima krasno stanovanje in izvrstno namazan jeziček. Govori baje 6 "šprah" in so mu znane skoro vse slovenske naselbine v Ameriki.

Mrs. Frances Tomažič je izvrstna slovenska žena-vdova. Ko ji je mož umrl, je šele prišla bolj k sebi in ima danes res krasno stanovanje in loto. Z zanimanjem sem jo poslušal, kako ona na vse pazi in uči svoje otroke manire. Zato so pa vsi prav pridni in ji prinesejo "pedo". List je naročila z veseljem, čeprav ne bere veliko, a ga le rada podpira, ker je list katoliški in ji zato Bog da srečo in blagoslov. — Mr. Henry Kompare se je tudi naročil in je obljubil, da bo kaj v list sporočil. Ta rojak je zelo preudaren in trdi, da bo ta grda "kriza" trajala še precej časa. Želil bi, da se mož v tem oziru ušteje. — Mr. Kompare bi naročil pa je preveč zaposlen. On dela po dnevu, mati pa po noči in nimajo časa čitati. Otroci pa, saj veste, se zanimajo samo za tiste kobilice v angleškem papirju. Politika in napredek jim je deveta briga. Nevarno je, da bo naša "učena" mladina delala še čez čas, ko stari pomrejo, samo za hrano in za "balo". No, živeli bodo vsaj brez skrbi. Nas pa

(Dalje na 3. strani.)

PODLISTEK

OB ZATONU CARSKE RUSIJE

(Dalje.)

A ne zadosti. Manujlov je še vedno varal Gapona in potem poskrbel, da je bilo izvršeno naročilo vlade in Gapon od najetih morilcev umorjen.

Ni pa zanemarjal Manujlov dobičkanosnih privatnih poslov.

Izgnanim židom je proti visokim nagradam obljubil, da jim doseže dovoljenje za bivanje v starem bivališču. Svoje obljube pa skoraj nikdar ni držal. Sleparil je ljudi tudi na ta način, da jim je proti visoki nagradi obljubljal oprostitev od vojaške službe, ko pa je denar sprejel, se niti zmenil ni, da bi svojo obljubo izpolnil. Tako brezvesten je bil, da je, čeprav sam židovskega pokolenja, organiziral in povzročil židovske pogrome, če je bilo to v njegovem interesu.

Včasih so bile Manujlove lopovščine le že prehude in enkrat je prišel Manujlov že v kazensko preiskavo. S svojimi zvezami pa je dosegel, da je bila ta na povelje od zgoraj ustavljena. Petrograjska družba je vedela za temno preteklost Manujlova in za njegove lopovščine, vedela pa je tudi za njegove ozke zveze s tajno policijo in vplivnimi ljudmi in zato ga je trpela v svoji sredi. Ko je izbruhnila svetovna vojna, je bil Manujlov v svojem elementu. S spretnim laviranjem in še bolj spretnimi intrigami je dosegel, da je postal predsedstveni tajnik ministrskega predsednika Stürmerja.

Manasevič-Manujlov je bil dolgo časa eden najzagrizenejših nasprotnikov Rasputina. To pa predvsem zato, ker si je hotel pridobiti naklonjenost vplivnega generala Bogdanoviča. V neki prečuti noči pa je prišel nakrat do spoznanja, da bo dobro menjati tabor, zlasti še, ker je baš tedaj energično nastopil za Rasputina notranji minister Maklakov. Brez obotavljanja je šel drugi dan Manujlov k Rasputinu in mu razkril vse naklepe Bogdanoviča proti njemu. Od tega trenutka je spadal Manasevič-Manujlov med najvnetejše in najvdanejše pristaše Rasputina, kar se mu je zelo dobro izplačalo. O njegovi spreobrnitvi je zvedela tudi carica in Manujlov, ki je bil tedaj še kolegialni asesor, je hitro napredoval in postal končno predsedstveni tajnik.

Rasputin je dobro vedel, da je postal Manujlov njegov pristaš le iz dobičkaželjnosti, poznal je tudi njegovo življenje, zato pa se tudi ni udajal nobenim iluzijam. Njegov zdravi kmečki razum pa mu je dejal, da so najbolj zanesljivi pristaši tisti, ki so se mu pridružili iz hladnega kupčijskega prevdarka. Tak pa je bil tudi Manujlov, ki je dobro vedel, da brez Rasputina nikdar ne bi postal predsedstveni tajnik.

Tudi to ni motilo Rasputina, da je ostal Manujlov še naprej v službi tajne policije. Manujlov ni Rasputinu prikrival, da mora po naročilu pomočnika ministra Beleckega redno poročati o Rasputinovem delovanju. Toda na drugi strani je Manujlov tudi Rasputinu poročal o vseh naklepih tajne policije in tako je imel Rasputin od Manujlovih zvez s tajno policijo še dobiček. Zato je Rasputin mirno pustil, da je Manujlov od časa do časa poročal Beleckemu o Rasputinovem življenju zelo obširno. Niti najmanj ni motilo Rasputina, če je poročal Manujlov tudi o njegovem razuzdanem življenju. Nasprotno je pustil, da je Manujlov brskal tudi po njegovi pisalni mizi in se informiral o vsem, kar je hotel.

Tajnik Simanovič.

Leta 1900 se je Rasputin na kolodvoru v Kazanu prvič seznanil z brusilcem diamantov Simanovičem. Sprijaznil se je z njim in to prijateljstvo je utrdil drugi sestanek v Kijevu, kjer je imel Simanovič majhno trgovino z dragulji.

Simanovič je bil rojen v židovskem delu nekega manjšega južnoruskega mesta, kjer se je izučil v draguljarskem rokodelstvu. Že zgodaj je pričel posojati prihranjen denar proti oderuškim obrestim. Ko je izbruhnila rusko-japonska vojna, je napolnil svoj kovčeg z igralnimi kartami, se pred tem pridno izučil v raznih igralskih sleparijah in nato odšel na Daljni Vzhod. — V kratkem času si je pridobil v Mandžuriji s svojimi posrečenimi sleparijami celo premoženje in se vrnil v Rusijo kot bogat človek. V Rusiji je nadaljeval s svojim na slepariji zgrajenim hazardiranjem, posojal zopet denar na oderuške obresti in trgoval z dragimi kamni. Tako je kmalu postal eden najbolj iskanih bankirjev za mlade sinove petrograjskih bogatašev.

Ko je prišel Simanovič v Petrograd, je takoj obnovil svoje prijateljstvo z Rasputinom. Takoj je spoznal, da bi mogel z Rasputinovo pomočjo delati naravnost sijajne kupčije. Imel pa je zanj Rasputin še posebno vrednost. Policija je že zvedela za Simanovičeve sleparije in pričela ga je že iskati. Kot tajnik Rasputina je Simanonovič bil pred policijo čisto varen. V nasprotju z Manujlovom pa je ostal Simanovič zvest svojemu narodu in je na Rasputina vplival, da je ta parkrat nastopil v korist židov. Rasputin je Simanoviča zelo ljubil in dostikrat je dejal, da je Simanovič najboljši od vseh židov.

(Dalje prih.)

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR.

13 **Nedelja** — Anaklet.
14 **Pondeljek** — Bonaventura.
15 **Torek** — Henrik.
16 **Sreda** — Karmelska Mati b.
17 **Četrtek** — Aleksij.
18 **Petek** — Kamil.
19 **Sobota** — Vincencij Pav.

—o—

Rev. K. Zakrajšek:

PETA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

Neizrekljivo velika je žrtev, katera je zvezana za Gospoda Jezusa z njegovo pričujočnostjo v zakramentu presv. Rešnjega Telesa. To je nadaljevanje njegovega življenja, njegovega trpljenja in njegove smrti. Veliki so toraj morali biti nameni, ki jih je imel z ustanovitvijo tega presv. Zakramenta. In sicer:

1. Da je tudi kot človek ostal med nami pričujoč. "Vzemite in jejte, to je moje Telo! Pijte, to je moja kri!" je govoril. Tako skriva ta skrivnost v sebi ne samo Jezusa kot Boga, temveč tudi Jezusa kot človeka, sina Marije Device.

Postal je človek, da je vzel nase našo naravo, ki se je uprla svojemu Bogu, da je ž njo zadostil božji pravici, da je mogel za nas delati in trpeti kot človek. Kot Bog bi tega ne mogel. Postal je pa tudi človek, da je vzel nase našo človeško revo, telesne težave, težko življenje, da nam je dal tako tudi svoje srce, ki je samo okusilo vso človeško bedo, da bi dobil človek tako poleg božjega tudi človeško sočutno srce, h kateremu se lahko zateka kot človeku. Kako veliko je bilo sočutje, katero je zato to srce vsikdar čutilo s človeško bedo, dokler je bilo vidno med ljudmi.

Jezus pa ni prišel na svet samo za one Žide, ki so takrat živeli, temveč za vse narode in za vse čase "do konca sveta". Zato je iznašel v svoji neskončni ljubezni način, da ima to srce prav vsak narod, po celem svetu, vsaka župnija, vsaka cerkev in v vseh časih — to je presv. zakrament.

Tako trpi v presv. zakramentu vso našo bedo, vse naše gorje nekako z nami. Zato pa ga imamo vsi prav blizu sebe, kjer ga vsikdar lahko najdemo kot človeka, da mu lahko potožimo svoje težave, da nas bodri in krepi. Postal je človek in ta zakrament je ustanovil, da bo ostal kot tak med nami do konca sveta.

2. Najsvetejšo daritev za človeštvo je opravil enkrat na Kalvariji. Samo kot človek je to mogel. Pa ni bilo dosti njegovi ljubezni enkratna žrtev. Kot Bog je neskončen tudi v svoji požrtvovalni ljubezni. Zato je ustanovil neskončno veliko skrivnost presv. Zakramenta, kjer more kot človek to kalvarijsko žrtev nadaljevati med vsemi narodi, po vseh cerkvah in v vseh časih do konca sveta. Prav blizu tebe, v tvoji cerkvi, je Kalvarija in se ponavlja tista velikanska žrtev velikega petka vsaki dan, posebno vsako nedeljo. Za koga? Zate. Za tvoje namene. O kaj bi bil svet, kaj bi bil človek brez te daritve! Kako bi ti zadostil za svoje velike in mnogoštevilne grehe? Kako bi mogel človeški rod dati Gospodu Bogu dostojno čast brez nje, katero je pa vendar dati dolžan, saj je za to vstvarjen? Kako bi mogel potolažiti božjo jezo, katero si kliče nase s svojimi številnimi grehi? Kako bi si mogel izprositi od Boga potrebnih milosti pri toliki svoje grešnosti? Kristus Gospod je videl to veliko potrebo in zato ustanovil presv. Zakrament, v katerem more svojo žrtev ponavljati med nami nekrvavo v vse te namene do konca sveta.

3. "Resnično in resnično vam povem, ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi." Da, brez angeljskega kruha ni duhovnega čednostnega življenja. Brez tega kruha duša strada in peša in mora izstradati in opešati in umreti grešne smrti. Zato je zaklical: "Množica se mi smili. Ako jih prazne spustim, bodo omagali na poti življenja in čednosti." In ponižal se je, uničil samega sebe, sprejel je nase dolg križev pot, dolgo Kalvarijo — ustanovil je presveti zakrament in nam pogrnil angeljsko večerjo, h kateri nas vabi: "Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas bom pokrepčal."

O, velika in nezapopadljiva ljubezen božja do mene! Razumem presveti zakrament? Se zavedam, kako velikanski so nameni, za katere imam svoj tabernakelj v svoji župni cerkvi? O da bi se!

Presveto Srce, tisočerna ti hvala. — Amen.

IZ NEODREŠENIH KRAJEV

Nova maša.

Dne 15. junija je imel v Škednju pri Trstu novo mašo č. g. Placid Sancin-Mežnarjev iz dobro znane škedenjske družine. V soboto, 14. junija, ga je v domači cerkvi posvetil v mašnika tržaški škof. Vsa vas se je slovesno pripravljala na ta slovesni dan, še posebno zato, ker je prvi "Škedenjc", ki je dosegel to čast. Ob tej priliki so peli v cerkvi novo, nalašč za ta dan sestavljeno mašo, ki jo je sestavil, oziroma uglasbil novomašnikov brat, skladatelj Anton Sancin.

—o—

Aretacije.

Tolminska obmejna milica je aretirala Mušiča Ivana p. d. Štefana iz Šmartnega v Brdih, ker je hotel prekoračiti mejo. — Na Proseku in v okolici je bilo zaprtih več sto ljudi; obdolženi so, da so v stolpu na Napoleonovi cesti razobesili slovensko zastavo in trosili komunistične letake. — Radi umora Marangonijevih v Borštu pri Trstu je bilo aretiranih okoli 200 ljudi. V zaporu jih je še okoli 40. — Pod obtožbo, da so na dan 1. maja širili komunistične letake, so bili zaprti na Pesku pri Kozini trije fantje, v Vrhpoljah dva, v Gročani trije in v Dragi pet. Nekateri pridejo pred izredno sodišče v Rimu.

—o—

Iz idrijskega kotla in okolice.

Nova maša. — Po osmih letih smo imeli v nedeljo, 15. junija ob 10. uri zopet slavnost nove sv. maše. Daroval jo je č. g. Srečko Rejic, ki je tik pred tem veličastnim dogodkom moral prenesti že bridko preizkušnjo — smrt predobrega očeta.

Novi gorbovi. — Umrli so: Ana Breitenbergerjeva, rudarjeva žena, stara 42 let; 52letna Frančiška Črnigojeva, bivša gostilničarka na Razpotju, in 75letni vpok. rudar in posestnik Franc Rejc, oče novomašnika č. g. Feliksa. Dočakati sinovo prvo sv. daritev je bila edina vroča želja blagega pokojnika, toda človek obrača, Bog obrne. — Vsem umrlim večni pokoj!

—o—

.... Slabe kmetske razmere.

Kmetskih težav je obilo tudi na Kobariškem. V Sedlu imajo še dosti sena, pa ni zanj primernega kupa in tudi kupci se ne oglašajo več. Navadno so pokupili seno kmetovalci iz okolice Čedada. Obljubljena so bila dela za ureditev potoka Bele ali sedaj je o tem vse tiho. Številni brezposelni delavci, zlasti zidarji, težko čakajo, kedaj se začne to delo. Več fantov in mladih mož se odpravlja v Švico, da bi tam prišli do kakega zaposlenja.

—o—

Novomašniki.

V soboto, dne 14. junija ob 8. uri je prevzv. knez in nadškof v goriški stolni cerkvi posvetil v mašnike dijakone gg. Fortuna Matijo iz Ledin, Premruta Rafaela iz Vipave in Rejica Srečkota iz Idrije. Novim delavcem v vinogradu Gospodovem iskreno čestitamo in jim želimo obilno blagoslova božjega!

—o—

Duhovniška vest.

G. Peter Butkovič, župnik v Zgoniku, je na lastno prošnjo premeščen v Ravnico pri Grgarju.

—o—

Smrtna kosa.

V Škednju je umrl Vanet Kudrič, star 72 let. — V Vrheh je umrl Jožef Eržen, star 65 let. — V Komnu je umrl zidarski mojster Alojz Mržek. — V Skopeh je umrla 42letna Antonija Živčeva. — V Jamljah je umrl Alojz Boneta od Bonetov, star 56 let. — V Grahovem ob Bači so pokopali Frančiško Brišarjevo, vdovo, staro 81 let. — N. v m. p.!

—o—

Za tržaške želodce.

skrbi v mestu 2209 prodajalen jestvin. Pekov je 145; torej pride na 1722 prebivalcev po eden; mesnic je 247, seveda so vmes tudi konjske. Mlekaren je 129. Pri "Rdečem mostu" in drugod pa prodaja zelenjavo in sadje 750 prekupčevalk.

—o—

Obsojen.

Gašper Banko iz Baderne v Istri je obiskoval trgovsko šolo v Gorici. Nekoč je naletel na neki jugoslovanski v cirilici tiskani list, ki je služil za ovitek, in ga čital. Hitro ga je prijela tajna policija in Banko je bil obsojen zaradi širjenja jugoslovanskega tiska. Ko je prestal kazen, so ga odgnali v njegov rojstni kraj, kjer ga nadzorujejo orožniki.

—o—

Nov župnik.

Pretekli mesec je v Gorici napravil župnijskii zpit g. Peter Šorli, župnijski upravitelj na Bukovem in v Oblokah.

—o—

Sreča v nesreči.

Oče in sin sta se peljala iz Trnovega na semenj v Divačo. Za voz sta privezala par volov, voz pa so vlekli konji. V hipu ko sta dospela na železniški prehod pri Ležečah, je privozil brzi vlak. Konje je od voza kar odtrgalo; levega je vrglo 15 metrov v stran, desnega pa je stroj vlekel okoli 200 metrov naprej. Oče in sin sta si rešila življenje, ker sta preplašena vola vlekla voz nazaj.

—o—

Preblizu meje.

V Drežnici so hoteli imeti elektriko, ali oblastvo je odbilo prošnjo, češ, da je kraj preblizu meje. V Drežnici so se začudili nad tem, ker več central deluje še v večji bližini meje.

—o—

Širom Jugoslavije

Nezgode.

— 44letni viničar Stanislav Žernicki, po rodu Rus, iz Špičnika, je pri košnji spodrsnil in priletel v drevo ter si zlomil desno ključnico.

— Triletna posestnikova hčerka Leopoldina Rat iz Sv. Lenarta je prišla pod avto in pri tem zadobila občutne poškodbe po vsem telesu.

Ponesrečenca so pripeljali v mariborsko bolnico.

—o—

Nesreča.

Jakše Anton, 22letni sin posestnika iz Vojne vasi v občini Loki, je kosil na domačem travniku seno. Od utrujenosti se je naslonil na kosišče, da se malo odpočije. Pri tem mu je spodletelo, da je padel ter si nevarno obrezal na rezilu desno roko pod komolcem.

—o—

TO IN ONO.

ČUDAK

V mestu Aleksandria v Pijemontu je pred kratkim umrl bogat zasebnik Provera. Vse imetje je zapustil mestni občini pod pogojem, da ga pokopljejo tako, kot ga doteče smrt. Umrl je v naslonjaču s knjigo v roki. Mestna občina je zato dala stesati poseben naslanjač, na katerega so mrliča posadili in ga spustili v grobnico, kjer bo bral iz knjige do sodnega dne.

—o—

KOMUNISTIČNI POBOJI

Mexico City, Mehika. — Kakor prihaja poročilo iz mesta Matamoros, je pretekli ponedeljek prišlo tamkaj do besnega spopada med komunističnimi demonstranti in policijo, v katerem je bilo 20 oseb ubitih in osem težko ranjenih.

—o—

NOVI SUHAŠKI "BOSSI"

Washington, D. C. — Opolnoči na 1. julij je bil prohibicijski urad vzet izpod zakladniškega departmenta in dodeljen justičnemu departmentu. Najvišji gospod nad prohibicijo je s tem postal general pravnik Wm. D. Mitchell .— V Chicagi je istočasno prevzel nalogo za uveljavljenje prohibicije novi prohibicijski administrator, J. H. Herbert.

—o—

SPOPADI MED RUSI IN PERZIJCI

Teheran, Perzija. — Napeta situacija je nastala na meji med Rusijo in Perzijo v provinciji Azerhaian, kamor so vdrle ruske obmejte čete in napadle neko perzijsko vas pri zasledovanju osem ubežnikov. Perzijska vlada je takoj odposlala na ogroženo mesto večje čete vojaštva in boje se, da bo prišlo do resnega spopada med obema armadama.

—o—

Prijatelji! Podpirajte in širite list "Amer. Slovenec"!

PRODA SE

dobro idoča **čevljarska obrt** (Shoe Repairing Shop). Kupec dobi naslov v upravništvu tega lista pod št. 3192.

DRUŠTVO SV. VIDA
štev. 25, K. S. K. J.
CLEVELAND, O.
Leto 1930.

Predsednik, Anton Škull, 1099 E. 71st St.
Podpredsednik, Anton Strniša.
Tajnik Anthony J. Fortuna, 1093 E. 64th St.
Zapisnikar, Joseph Zakrajsek.
Blagajnik, Ignac Stepic.
Nadzorniki: Leo Kushlan, William Vidmar, Jos. Germ.
Zastavonoša, John Modic.
Vratar: Jacob Korenčan, Anton Frankovic.
Bolniški obiskovalec, Joseph Ogrin, 9020 Parmelle Ave.
Duhovni vodja, B. J. Ponikvar.
Zdravniki, Dr. J. M. Seliškar, Dr. M. J. Oman in Dr. L. J. Perme.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne.

V društvo se sprejmejo člani(ice) od 16. do 55. leta.

Zavarujete se lahko za 20-letno zavarovalnino ali pa za do smrtno zavarovalnino in sicer za $250, $500 $1000, $1500 in $2000 posmrtnine.

V društvo se sprejemajo tudi otroci do 16. leta.

Za bolniško podporo pa $7.00 in $14.00 tedenske bolniške podpore, v slučaju bolezni, bolnik naj se naznani pri tajniku samo, da dobi zdravniški list in karto in naj se ravna po pravilih.

Phone: Canal 4340

Vinko Arbanas
EDINI SLOV. CVETLIČAR V CHICAGI.
1320 W. 18th St. Chicago

Vence za pogrebe ,šopke za neveste in vse v to stroko spadajoča dela izvršujem točno po naročilu. Dostavljam na dom.

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

tare in tlači ta "mora" skrbi vse življenje. Mr. Kompare ima prav v gotovih ozirih. Malo sem bil pa le hud, ker se ni na list naročil.

Vsem se prav iskreno zahvalim. Naši tamkajnšnji zastopnici pa tudi za prijazen sprejem. Na svidenje še.

Anton Jaksetich.

—o—

PONESREČIL Z AVTOMOBILOM

Rock Spring, Wyo.

Kakor beremo v angleškem časopisju, se je ponesrečil z avtomobilom in se ubil Z. Pravlovich (najbrže bo pravo ime Pavlovič), bivši avstrijski častnik za časa svetovne vojne. Dne 19. maja je tu v Rock Springu v Slovenskem Domu kazal premikajoče filmske slike iz starega kraja in prizore z morja. Ponesrečil se je, kakor omenjeno poročilo pravi, dne 2. junija na cesti blizu Springville, Utah, ko je njegov avto zavozil s ceste. Slike, katere je kazal, so bile jako zanimive. Kakor časopisje dalje poroča, si je s svojim nastopom in prijaznostjo pridobil precej prijateljev.

—o—

IZ ŽIVLJENJA SLOVENSKEGA IZSELJENCA V AVSTRALIJI

Perth, Australia.

Dovolite mi malo prostora v Vašem listu Amer. Slovenec, da napišem nekaj vrstic iz daljne zapadne Avstralije in nekoliko povem, kako se godi Slovencem in sploh tujcem v tej deželi.

Ni nas veliko Slovencev tukaj, mogoče kakih 15 do 20, a kolikor nas je, nas je preveč.

Tukaj je zelo veliko goljufije, najbrže ji ni enake na celem svetu. Ko človek gre delat k enemu farmarju, si ni gotov, ali dobi zasluženo plačilo ali ne. Povem vam, da v tej deželi prav velikokrat tudi o plači odločuje pest. Se pa tudi zgodi, da včasih takega, ki te najme, kar noč vzame in delavec je na cesti brez denarja. — Tudi tukaj vlada velika brezposelnost, posebno za tujce. Kar je državnega dela, ga tujec sploh ne dobi pod nobenim pogojem. Železnice in ceste, vse je državno. Poprej je bilo veliko zemlje za čistiti in se je dobilo tam veliko dela. Sedaj je tudi to država prevzela, tako, da v resnici nimamo kaj delati. Kdor ima prihranjen kakšen "funt" (angleški denar) se seli. Največ jih odhaja v stari kraj. Kateri pa nimajo nič prihranjenega, so največji reveži. Sedaj so še to odredili, da kdor ima denar in hoče kaj poslati v domovino, ali če sam odpotuje, mora plačati od vsakega "funta" po 1 šiling in 8 pen. Nekatere banke pa še sploh čekov nočejo delati za inozemstvo. Tako tujca pritiskajo na vse načine, kakor ga morejo. Jaz v kratkem odpotujem v staro domovino, na Vrhniko. — Pozdravljam vse moje prijatelje in znance širom Amerike, posebno Mrs. Helene Shraj in otroke v West Allis - Milwaukee, Wis. Bog živi!

I. Matevžič.

—o—

Bi bilo dobro. — Slavna gospoda, ob zaključku vam pokažem največjo atrakcijo. Stoli in mize se same dvignejo in preneso drugam.

Glas iz občinstva: Dajte mi svoj naslov, jaz se prvega selim.

ŠEST DNI PREKO OCEANA

najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

ILE DE FRANCE, 11. julija (7. zč.); **1. avg.** (1. pop.)
PARIS, 18. julija (7. zveč.); **16. avg.** (1. pop.)
FRANCE, 25. julija — 20. avg. (7. zveč.)

Najkrajša pot po železnici, vsakdo je v posebni kabini z vsemi modernimi udobnostmi. — Pijača in slavna francoska kuhinja. Izredno nizke cene. — Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

French Line
213 N. Michigan Avenue,
Chicago, Ill.

Naznanilo in zahvala.

Z žalostnim srcem naznanjamo sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da nam je nemila smrt pobrala iz naše srede nad vse ljubljenega soproga, oziroma očeta,

Andrew Battistig

Po dva meseca trajajoči bolezni je mirno v Gospodu zaspal, previden s svetimi zakramenti za umirajoče. Pokojni je spadal k društvu sv. Štefana št. 1, KSKJ., in k društvu Holy Name. Najlepše se zahvalim vsem tistim, ki so ga obiskali za čaas njegove bolezni v bolnišnici in mu prinesli rož, katere je on zmiraj rad imel. Najlepša hvala častitim gospodom duhovnikom, ki so ga obiskovali v bolezni, častitemu Fathru Welmanu, ki je bil navzoč ob njegovi smrti in mu podelil zadnji blagoslov ter molil ob njegovi postelji. Najlepša hvala vsem tistim, ki so položili venec na njegovo krsto v zadnji pozdrav; ti so sledeči:

Društvo sv. Štefana št. 1, KSKJ., Charles Battistig, Mr. in Mrs. John in Eni Lovrenčič, Mr. in Mrs. Frank Eržen, Mr. in Mrs. Frank Demšar, Mr. in Mrs. Frank Schonta, Mr. in Mrs. L. W. Hudon, Mr. Emil Basener, Mr. Frank Kosmač, Kukman Brothers. — Za sv. maše so darovali sledeči: Mr. in Mrs. John Kušar, Mr. in Mrs. John Judnič, Mr. in Mrs. Mohar, Mr. in Mrs. Jožef Perko, Mr. Frank Kozjek, Mrs. Antonija Kozjek, Mr. in Mrs. Anton Tomazin, Mr. in Mrs. Andrew Tomažič, Mrs. Frances Čuda, Mr. in Mrs. Frank Primožič, Mr. Charles Bregantič, Mr. Frank E. Palacz, St. Richard Holy Name, društvo sv. Štefana št. 1, KSKJ. Najlepša hvala pogrebniku Mr. Frank E. Palacz, ki je tako lepo uredil njegov pogreb. Najlepša hvala vsem tistim, ki so prišli kropit ko je pokojni ležal na mrtvaškem odru, in ga spremili k zadnjemu počitku do groba. Najiskrenejša zahvala vsem skupaj, ki so na ta ali drugi način pomagali v teh žalostnih urah preiskušnje.

Ti pa, dragi in nepozabljeni naš soprog in oče, spavaj mirno v hladni zemlji, dokler nas trobenta angelska ne zbudi. Saj sveti Križ nam govori, da vidimo se nad zvezdami.

Žalujoči ostali:

JENNIE BATTISTIG, soproga;
ANDREW, GEORGE, sinova; JOSEPHINE, JUSTINA, hčere; brat CARLES BATTISTIG. V starem kraju pa zapušča sestro Ano Lavrenčič, žalujočo mater, dva brata, in eno sestro.

Chicago, Ill. 30. junija 1930.

Rojaki in rojakinje v Chisholm, Minn.

Kadar nameravate naložiti denar na obresti,
Ako hočete zavarovati hišo, pohištvo, avtomobil, sami sebe ali ofroke,
Ako želite kupiti hišo, lote ali farmo po nizki ceni,
Kadar ste namenjeni, poslati denar v staro domovino
Ako imate za izvršiti kake notarske posle v več jezikih,
se obrnite na nas in izvršili bomo vse v vaše največje zadovoljstvo

CHISHOLM STATE BANK,
CHISHOLM, MINN.

VSAKDO

SE LAHKO OBRNE VSAK ČAS NA NAS V SLEDEČIH ZADEVAH:

1. **Ako rabite kakoršnihkoli tiskovin.**
2. **Kadar si želite nabaviti kako slovensko knjigo.**
3. **Kadar rabite kake notarske ali druge legalne listine.**
4. **Ako rabite pomoči pri nabavi potnega lista za v stari kraj.**
5. **Potom nas si lahko preskrbite vozni listek (šifkarto) za katerokoli linijo za v stari kraj.**
6. **V našem uradu lahko vsak čas plačate račune za plin ,elektriko in vodo.**
7. **Imamo zastopstvo od American Express Co. in izdajamo njene Money ordre in čeke.**

Amerikanski Slovenec
1849 W. 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Gospodin Franjo

ROMAN.

Spisal Podlimbarski.

A danes je tako pusto in dolgočasno, ker ni je tako pusto, prazno in dolgočasno, ker ni tiste svetle točke, h kateri bi iz tega prozaičnega, neusmiljenega življenja vzpel pogled svoje duše. Ko je odhajal v Tuzlo, ga je čakala ob solnčnem vzhodu, in zdaj se zdi, da je obledelo tisto prvo ganotje nedolžne duše. Njegov pogled je blodil po zaprašenih stenah, po sajastem ostrešju, po Vazkovih podplatih, po naraščajočem ognju.

Nemir se ga je polastil, mučilo ga je razočaranje. V tem živčnem razstrojstvu je začutil potrebo, da nekaj izpregovori, da izvede dušo iz teme mučnega molčanja. In vprašal je: "Vazko, kako se godi Luci?" Vprašal je po Luci in želel je slišati o Danici. Dečku se je zdela ta radovednost neprimerna in abotna. Kaj komu mar Luca, ki je z zakonom ločena od ostalega sveta? Zmajal je z glavo in molčal. Še je vprašal Vilar: "Ali je na dobro prišla Luca?"

Deček je zamrmral: "Šla je iz Zlosela v Kukavice," kar bi se po naše reklo: Šla je iz Tešče vasi na Lačno brdo.

Marsikaj Vazku ni bilo všeč: prvič, da se gospodin Franjo tako dolgo ni povrnil, da v tem dolgem času nikdar ni posetil Danice, da ji ni poslal nikakršnih daril — tudi sebi bi privoščil kakšen bakšiš — sploh ji je dal samo jabolko brez vbodenih dukatov, torej se je samo šalil z njo; drugič, da ni rešil Jovice, ki je priljubljen vsemu okraju, in tretjič, ker se zadnjič Bobojedac, ko je tovoril drva skozi Pilić, nič ni ustavil, dasi je videl Danico, in ji ni prinesel običajnega pozdrava.

Po kratkem presledku vpraša zopet Vilar: "Ali si bil na Lucinem svatovanju?"

Vazko rezko na to: "Nisem bil." Srdito je začel pihati v ogenj.

Skrivna želja, da bi kaj slišal o Danici, pa onemu ni dala miru. Zopet ni hotel naravnost zavpiti skozi okno, šel je rajši z vprašanjem krog hiše. "Vazko, imaš li kaj mletve v mlinu? Zdaj jeseni bo dosti." Hotel je zvedeti, ni li Danice v mlinu.

"Mletve dosti. Tovorijo in vozijo mi koruzo in pšenico," se je pobahal prekanjenec ter poškilil po Vilarjevih kolenih. Uganil je bil že, kakšno struno bi rad slišal gost.

"Haj!" je pritrknil gospodin Franjo. Čez hip je iznova vprašal: "Kaj je novega v Piliću?"

"Žalost je nova. Teleta mukajo, ker so jim odgnali krave. Evo ti novice!"

— Bes te lopi, mladi upornik! Človek misli o ljubezni, in on govori o teletih — si je rekel Vilar. Pisano je pogledal na sključenega Vazka, ki je ravnodušno bezal in dregal v žerjavico. — In tega trdovratnega fanta sem ščitil orožnikove bikovke! Hitro je pozabil. Pravzaprav sem se dvobojeval samo zaradi njega.

Ko je sprejel kavo iz dečkovih rok, se je živo zazrl v njegovo resno obličje, namignil gor v brdo in tiho je vprašal: "Ali je vse zdravo gori?"

"Zdravo! Le Danica je bolna."

Naposled vendar nekaj. "Bolna? Na čem boleha?"

"Boluje na srcu. Kadar najdejo ptičjega mleka, takrat bo i za njeno bol leka." Vazko se je odvrnil, da bi skril svoj hinavski obraz.

"Ti se norčuješ, dečko. Glej, potegnil sem se zate pred hudim orožnikom. In sedaj se šališ. Grdo bi te bil oplazil oni oficir z bikovko, da te nisem branil takrat."

Vazko se je omehčal ter se okrenil k gostu. V njegovih očeh je zasijalo pol hvaležnosti, pol nasmešljivosti. "Bolj me bole Daničine solze nego so me udarci z bikovko."

— Glej, premetenega zvodnika in izkušnjavca! Zgodaj je dozorel — je pomislil Vilar ter vprašal: "Zakaj je pa danes ni v hanu?"

"Deset dni že ne hodi več dol. Boji se moških. Samotno kozo hitro uje volk."

Vilar se je posmejal robati primeri, ki se je deloma lahko nanašala nanj. Velel je dečku, naj nese vozniku kave.

Tedaj je vstopil Pero v vežo. Handžija je potožil, da ga delo hitro utrudi, česar ni čutil nikdar prej. Njegove vele ustnice so se vidno tresle, kakor bi žebrale tiho molitev ali pa ponavljale besede, s katerimi se je zagovarjal pred sodniki. Sedel je na minder Vilarju nasproti. "Glej, gospodine Franjo," je rekel, "kakšnih sedemdeset let sem živel pod sultanom, mnogo sem pretrpel glada in krivice, a v ječo me za turške carevine niso vtaknili nikdar. Sedaj pa sem bil že dvakrat zaprt. Obakrat je zakrivil moj zapor Atif Sarajlija."

"Ta zločinec je izginil iz naših krajev, njega se ti več ni treba bati."

"Ne bojim se ga. Moji dnevi dotekajo, to čutim tu notri v prsih. Včasi se mi zdi, da se mi utrga sapa, posebno ponoči dobivam hude nadušljive napade. Čas pride, ko se bo treba ločiti od hudobnega sveta. Ako noče zlo od mene, moram jaz od zla. O, koliko sem moral prestati! Ali ti je že kdo pravil, gospodine Franjo, kakšni zločinci so Sarajlije?"

"Kar se tiče Atifa, sem popolnoma na jasnem; o drugih Serajlijah nisem še ničesar slišal. Pripoveduj, brate!"

"Ako me hočeš poslušati, ti povem, kako je ugonobil Atifov brat Smajo Sarajlija mojega brata Tunjico".

"Rad te bom poslušal, Pero! Samo toliko počakaj, da odpravim svoje lačne konje domov," je rekel Vilar. Šel je k vozniku Janezu in ga poslal z vozom naprej, sam pride peš za njim. Potem se je povrnil z Vazkom k Peru.

Ko se je starec pogrel in okrepil s kavo, je začel: "Povedal sem ti že, da sem se rodil v Hercegovini. Moj oče je imel tri sinove: mene, Tunjico in Andrijo. Jaz in brat Tunjica sva se zgodaj oženila in dobila zarod. Kmetovala sva z cčetom vred na zemlji bega, ki ni poznal Boga. Neusmiljeno je iztirjeval tretjino in ko se je raja pod vodstvom Luke Vukalovića uprla Turkom, nam je davek zvišal na polovico vseh pridelkov, češ: Raja je presita, pa se buni. To je očeta in Tunjico gnalo v vstaški tabor, kjer je oče v bojih proti Turkom našel smrt. Mene je sprejel na svojo zemljo star, častitljiv aga, ki je bil usmiljenega srca in je mnogo dobrega storil svojim kmetom, dokler se ni zadolžil in ubožal. Tri leta sem služil novemu gospodarju in Tunjica mi je pomagal. Potem je nastala v tistem okraju vsled suše takšna lakota, da so ljudje trumoma bežali pred njo.

(Dalje prih.)

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEC

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Columbia

Dve najnovejši plošči

25140—Pleničice je prala,
Kaj mi nula planinca, duet, gdč. Louše-Udovič.....75c

25141—Žabja svatba,
Kukovca, na obeh straneh, pojo pevci Adrije in John Pluth jih spremlja na harmoniko.....75c

DRUGE SLOVENSKE PLOŠČE

25098-F—Golobička, polka,
Repač, banda, dve harmoniki 75c
25099-F—Zvedel se mnekaj novega,
Micka, ženski duet, Udovič in Lavše 75c
25100-F Zagorski zvonovi, narod. pesem,
Vsi so prihajali, nar. pesem; poje A. Šubelj.....75c
25101-F—Bleški valovi, valček,
Lepa Josefa, polka, harmonika, Špehek.....75c
25102—Morje adrijansko, pevsko društvo Zora,
Ciciban, bariton Ant. Šubelj 75c
25103—Moj očka ima konjička dva,
Urno stopaj; Špehek in sin, harmonike.....75c
25104-F—Gozdič je že zelen,
Po gorah je ivje, petje Udovič in Lavše.....75c
25105-F—Kak ribcam dobro gre,
Ciganski otrok, petje, Udovič in Lavše 75c
25106-F—Al' me boš kaj rada imela,
Ljubca moja, kaj si strila, petje, sestri Mihilič..75c
25107—Dobro jutro, ljubca moja,
Ko dan se zaznava, žensko petje, duet.....75c
25108—Od kje si dekle ti doma, valček
Zgaga polka, Lovšin, harmonika 75c
25109—Je pa davi slanca padla
Pojmo na Štajersko, A. Šubelj in A. Madic.....75c
25110—Ljubca, kod si hodila,
Čez tri gore, petje, A. Šubelj in A. Madic.....75c
25111—Leži, leži ravno polje,
Dobro jutro, hišni očka, petje zbor "Domovina"....75c
25112—Oh, ura že bije, duet,
Narodne pesmi, M. Udovič in J. Lauše.....75c
25113—Iz dolenjskih goric, polka,
25114—F— Dekleta v kmečki brivnici,
Pridi sveti Martin, Adrija in Dajčman.....75c
25115—F— Jest pa eno ljubco imam,
Imam dekle v Tirolah, Udovich in Lauše.....75c
25116—Dobro srečo za kravo rdečo,
Živela je ena deklica, Adrija-Dajčman 75c
25117—Selsko veselje,
Ljubca je videla, ženski duet 75c
25119—K oknu pridi, Zora Ropas in A. Šubelj,
S'noč sem pri eni hiši bil, R. Banovec in A. Šubelj..75c
25120—Pod okence pridem, Ropas in Šubelj,
Ko so fantje po vasi šli, Ropas-Banovec-Šubelj.....75c
25122—Tam za goro zvezda sveti,
Naša kri, moški kvartet Adria z Dajčman godbo....75c
25123—Sinoči je pela, Oj drev pa grem snubit jo,
Planinarica, pevski zbor Domovina 75c
25124—Moji tovarši so me napravli,
V Šmihelu jaz hišco imam, duet Udovič in Louše....75c
25125—Dober večer, ljubo dekle,
Moja kosa je križavna, duet Banovec in Šubelj....75c
25126—Vetrček po zraku gre,
Kaj sem prislužil, Udovich in Lauše 75c
25127—Brez cvenka in brez soli,
Predpustna, kom. scene, pevci Adrije, Hoyer trio..75c
25128—Katarina, polka,
Moja ljubca, valček, Hoyer trio 75c
25129—Gozdni valček,
Veseli godec, polka, igra Hoyer trio.....75c
25130—Velikonočna, 1. in 2. del, duet, moški in ženski gl...75c
25131—Lovska,
Kdor hoče furman bit, ženski duet 75c
25132-F—Na morju, 1. in 2. del, pojejo pevci Adrije, igra Hoyer Trio 75c
25133-F—Prodana nevesta,
Oj dobro jutro junfrca 75c
25134-F—Kranjski Janez v New Yorku, 1. in 2. del, zelo zanimivo in humoristično 75c
25135-F—Večerni valček,
Hopsasa polka, Hoyer Trio 75c
25136-F—Po gorah grmi in se bliska, duet,
Na klopci sva sedela, duet 75c
25137-F—Tam kjer lunica, narodna, Vičar tenor,
Škrjanček, narodna — Vičar tenor 75c
25138—Vesela Urška, valček,
Ribenčan Urban, polka, Hoyer Trio 75c
25139—Kadar boš ti vandrat šu . . ., duet,
Uspavanka, duet, gdčni. Loushe in Udovič.....75c

Manj, kakor TRI plošče ne razpošiljamo.

Naročilom priložite potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštnino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštnino mi. — Pošiljamo tudi po C. O. D. (poštnem povzetju), za kar računamo za stroške 20c od pošiljatve. — Naročila blagovolite poslati naravnost na

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

PISANO POLJE

J. M. Trunk:

Monarhija, republika, profesijonisti in — Proletarec.

"Proletarec" ima v št. 1186 dva člančiča. Prvi je: "K Grdinovem priporočilu" in drugi "Pitamic v zadregi". Vsaj idejno glede sodbe in stališča duhovščine sta člančiča v neki zvezi.

Drugi člančič se bavi z neko mojo opazko v A. S. pri obisku poslanika dr. Pitamica v San Franciscu. Tam je padla beseda o jugoslovanski republiki, in jaz sem menil, da bi pri sedanjih razmerah kaka republika težko mogla obstati le za kratek čas. Ne moje, edinole Proletarčevo zlobno tolmačenje je, da "smo po Trunkovem tolmačenju Jugoslovani zelo daleč "za luno", toraj res Balkanci, ki so res nesposobni za republiko." Namignil sem le na razmere.

Dasi sem izrecno rekel: "Nisem noben absoluten privrženec kake monarhije . . .", hoče me Proletarec prikazati za — absolutnega monarhista, in 'reverende' sploh. Piše:

"Dasi je Rev. Trunk navdušen Amerikanec . . ., privrženec amerikanske republike, vidite iz prejšnjih vrstic, da je tudi brezpogojno na strani 'našega' poslanika in iz tega sledi, da zelo toplo sočustvuje z 'našo monarhijo'." Faust meni: "Beim Auslegen seid frisch und munter, legt ihr nichts aus, so legt was drunter." Tudi Proletarec se ravna po tem reku.

Izrecno pa piše glede stališča duhovščine sploh:

"Poznam precej reverendov, ki so rekli, da bo treba na republiko v Nemčiji še dolgo čakati, 'če sploh kdaj pride', pa so se motili. Duhovniki v Rusiji so trdili, da Rusija ostane monarhija. Republika v Rusiji? To je utopija! Pa so se tudi v Rusiji motili, in na Turškem, pa tudi na Kranjskem, kjer so rekli, da nobena sila ne bo strla habsburškega žezla.

Kar se tiče nezrelosti jugoslovanskega ljudstva za samovlado, je drugo vprašanje. Če je politično tako neizvežbano in neopredeljeno, bo nekaj vzroka temu stanju tudi pri duhovščini, ki je v Evropi zelo slab materijal za republiko. Še celo v Franciji je rojalistična po duhu."

Vladna oblika je za duhovščino stranskega pomena, in svobodno je duhovščini, ako je na Kranjskem rekla, da "nobena sila ne bo strla habsburškega žezla."

Na Nemškem je katoliška duhovščina vrlo dobro republikanska, kar mora tudi Proletarec vedeti. Omenja republiki v Rusiji in Turčiji. Vsaj katoliška duhovščina ni mogla biti zoper, in če je katoliška duhovščina na Francoskem rojalistična po duhu, si ji mora zopet prepustiti svoboda političnega mišljenja.

Stvar izgleda, kakor bi bila republika že sama na sebi garancija za najboljše vladovanje. Ali more to trditi Proletarec o Rusiji in o Turčiji? Kdo vlada v teh dveh republikah? In v naši amerikanski republiki? G. Molek je vendar — republikanec, pa piše v št. 121 Prosvete:

"Nekaj takega — le na višji stopnji — je tudi z ameriškimi delavci. Petdeset milijonov jih je, pa so pod absolutno kontrolo 50,000 kapitalistov. Razdeljeni so po strankah, verah in raznih lokalnih izmih. Ne zavedajo se, da so razred zase, ki nima nič skupnega z razredom delodajalcev. Kapitalisti pa radi vidijo to nezavednost, razkosanost in medsebojni prepir med delavci. V tem je njihova moč!

Ameriški delavci naj se ne čudijo Indiji — čudijo naj se najprej sami sebi. Indijci in ameriški delavci potrebujejo veliko izobrazbe."

Republika toraj niti amerikanskemu delavcu ni absolutna garancija, ako delavstvo ni, prav po Molekovem mnenju, zadostno politično izobraženo.

Vsaj glede razmer v Jugoslaviji pa Proletarec zapisuje "neizobraženost in neopredeljenost" na rovaš duhovščine. Tako toraj. Kdo pa je porival in še poriva duhovščino proč od ljudstva in ljudske izobrazbe in piše le o klerikalizmu, če duhovščina vrši izobraževalno delo? Ali niso to krogi, ki so zdaj prav okoli Proletarca? Duhovnik naj bi molčal, nič ne delal, in če potem ni zadostne izobrazbe, se zopet pravi, "da je nekaj vzroka temu stanju tudi pri duhovščini."

Ravno v tem pa je drugi člančič v Proletarcu v idejni zvezi s prvim.

G. Grdina je priporočal, naj se za delegate izvolijo tudi taki, ki razpolagajo z gotovo inteligenco. Ali je morda mera kake inteligence že kot taka škodljiva za kako jednoto? Seve se more inteligenca, kakor pač vse, lahko tudi zlorabiti. To stoji. Na to mogočo zlorabo je meril pač urednik Zupan, ko je priporočal pri "profesionistih" previdnost. Oboje se lahko združi, in le, kdor išče, bo našel neko nasprotje. Pri kakih 200 delegatih bo komaj peščica "profesijonistov'. Vsaj kaka katoliška organizacija ne pozna razredov, pozna in pripozna le solidarnost vseh pravilno obstoječih razredov, in vsaj kaka katoliška organizacija ne more izključiti namenoma in načeloma duhovščine, ako hoče ostati katoliška. Pri kaki svobodomiselni organizaciji je duhovščina načeloma izključena. Kaj pa glede drugih inteligentnih "profesionistov"? Ali jih nimajo take organizacije? Ali bi jim ne bilo po volji, ako bi jih prav veliko imele?

Vse kaže, da bi zopet porinili duhovščino na stran, in če se prikažejo nedostatki, se taki nedostatki zapišejo ponovno na rovaš te proč odrinjene duhovščine.

—o—

DRAGA KNJIGA

V Parizu razprodajajo knjižnico znanega knjigarja Eduarda Rahirja. Dražba vzbuja veliko zanimanje. Številni zbiratelji in ljubitelji knjig so prišli iz raznih držav in se potegujejo za redke in lepe knjige, ki izvirajo večinoma iz knežjih zbirk. Doslej so prodaji 82 knjig za 3 milij. fr. Najvišjo ceno je dosegla knjiga razodetij, ki je opremljena z lesorezi od Durerja. Knjiga gre za 440.000 frankov v Nemčijo. Prva izdaja knjige "Hyperoternachia Polophili" od Colonne, okrašena z grbom in geslom Karla V. je šla za 281,000 frankov. 200.000 frankov je nekdo plačal za en izvod knjige "Orlando furioso" z ilustracijami od Moreaua, Eisena in Ciprianija. Vezava knjige je izredno lepa. Na 156.000 frankov so spravili Dantejevo "Divina Commedia", ki je bila vezana nalašč za Henrika II. ali Diano de Poitiers, na 101.000 frankov pa izvirno izdajo drugega dela knjige "Ragionamenti" od Aretina. Prvi izvod knjige "Histoire des Variations des Eglises protestante" je bil prodan za 50.000 frankov.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENEC!